

SOBER ELEGANS OCH SVEPANDE LINJER

Det är inte många som liksom CG Pettersson givit namn åt sina båtkonstruktioner, men Stig Tiedemann är en sådan. Liksom Pettersson är Tiedemann också intimt förknippad med sina motorbåtar men hans segelbåtar är inte lika kända. Tiedemannkryssarna är idag ett begrepp som står för sober elegans och svepande linjer och de tillhör de mest uppskattade båtarna i den klassiska båtvärlden. Text, foto & arkiv: Stefan Iwanowski

NÄR FAMILJEN TIEDEMANN i början av 1910-talet flyttade till Saltsjöbaden från Södermalm i Stockholm blomstrade varvsverksamheten i vikarna runt om hemmet. Ett stenkast bort låg de båda anrika Plyms varv i Neglinge och Moranäsvarvet. Skolkamraterna kom från dessa miljöer och inte minst bröderna Plym på Neglinge blev nära vänner.

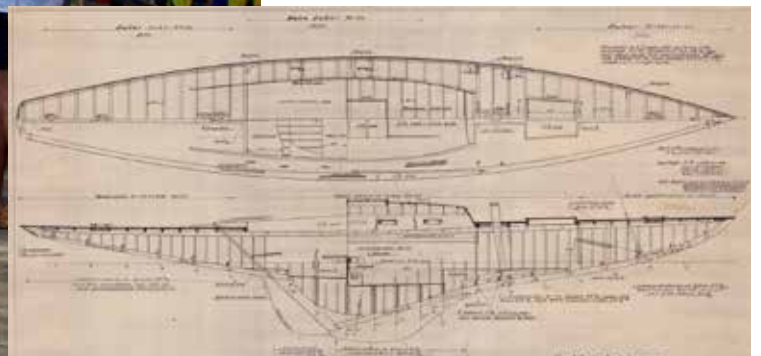
Efter avslutad teknisk utbildning var det också just på det varvet han fick en av sina första praktikplatser, vilket var en naturlig men också lycklig omständighet. Vid den tiden var den norskfödde konstruktören Jac M Iversen arbetsledare och när han slutade och öppnade eget ritkontor på Blasieholmen fick Stig Tiedemann sin första anställning där. Genom denna anställning blev den unge

konstruktören även bekant med konstruktören och mångsysslaren inom båtbranschen Knud H Reimers, som hade affärer med och beställningsjobb från hela världen.

Reimers var en av vårt lands skickligaste och mest affärsdrivna konstruktörer, men han hade också ett bra öga för andras förmågor. Han såg hur noggrann Stig var och hur han både hade ett utvecklat estetiskt

Stig Tiedemann.

1936 fick Tiedemann mycket uppmärksamhet för den 5mR-båt som publicerades i en båttidning. Men samma år ritade han även denna fina SK15.

typ av båtar som även i mindre storlekar bäst benämns motorkryssare. En av egenheterna med Tiedemanns motorbåtskonstruktioner är nämligen att det närmast aristokratiska dragen går igen även när måtten inte är så imponerande. Även en båt på måttliga 8 m ger på håll ett fartygslignande intryck.

Ett gott exempel på detta är den 7,8 m långa Shangri-La, vars förskepp och linjer har drag av en betydligt större båt. En av anledningarna till detta är ett av de mest karaktäristiska dragen i Tiedemanns design, nämligen det breda förskeppet med starkt utfallande skrovsidor vid fören och de svepande linjerna i överbyggnaden. Konstruktionerna från 40- och 50-talen har mjuka former som följer hela överbyggnaden. Senare båtar har fortfarande samma harmoni i linjerna, men är något stramare och kantigare.

FRÅN DEBUTEN 1936 till den sist daterade ritningen 1974 lämnade något drygt hundratal ritningar Tiedemanns ritbord, men mot slutet blev han alltmer frustrerad. Ett av de stora nöjena med båtkonstruktion ansåg han att kundkontakten var. Att tillsammans diskutera hur båten skulle disponeras och sedan att själv utveckla de bästa lösningarna för att uppnå detta, i dialog med beställaren. När massproduktion alltmer tog över förlorade det hela sin charm och goda konstruktionslösningar ströks för att annat var

Tiedemannklubben bildades 1994 med Stig Tiedemann själv som en av de första medlemmarna. En av de uppskattade träffarna är Kräftsdivan.

sinne och en förmåga att omsätta de erfarenheter han skaffade sig genom eget flitigt seglande. Reimers uppmuntrade Tiedemann och gav honom chans att utveckla sina talanger i båtritandets konst.

1936 ÄR TIEDEMANN'S första kända ritningar daterade. Bland annat en båt i 5mR klassen, en vid den tiden tämligen ny klass som drog till sig de bästa av de bästa bland dåtidens konstruktörer. Debutant som han var, och även ödmjuk, sa han så här om sina förstlingsverk: "Givetvis har man en smula debutnervositet, ty man kommer ju redan från början in i en verkligt stor klass, där allt vad Sverige har av konstruktörer visar upp vad de är mäktiga. Vad man får hoppas är väl

emellertid att inte mina båtar ska gå i mål sist - åtminstone inte varje gång".

Tiedemann behövde inte oro sig. Trots att båten var tänkt främst som familjebåt, med möjlighet till att tävla med, placerade den sig inte sist vid någon regatta. Ytterligare erfarenheter skaffade han sig senare hos den kände engelske seglaren och konstruktören Uffa Fox, hos vilken han sedan arbetade fram till krigsutbrottet.

Tiden hos både Iversen och Reimers påverkade tydligt Tiedemanns formspråk. När han 1939 debuterade med en motorbåt ser man influenser från båda mentorerna.

När Stig en bit in på 1940-talet etablerat sig som konstruktör i egen kraft har han också utvecklat vad han lärt sig och skapar den

” Vad man får hoppas är väl emellertid att inte mina båtar ska gå i mål sist – åtminstone inte varje gång.”

STIG TIEDEMANN 1936 OM SINA FÖRSTA SEGELBÅTSRITNINGAR

Tuire byggdes 1961, men har fortfarande de vackra klassiska linjerna från 1950-talet. Typiska detaljer är överbyggnaden med akterruff, där linjerna är obrutna hela vägen.

billigare och enklare. Detta gällde framför allt de kvarvarande stora träbåtsvarven som visserligen höll liv i träbåtsindustrin, men i sin strävan att få ekonomi i produktionen skapade båtar som efter ett par år krävde stora reparationer.

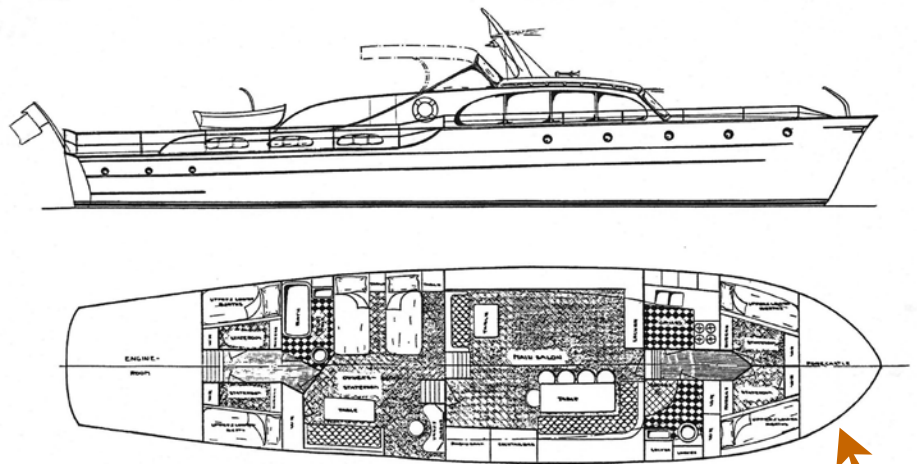
TIEDEMANNS KONSTRUKTIONER HAR en stor skara beundrare och naturligtvis även en klubb, Tiedemannklubben, som hittills framförallt samlat de kända motorkryssarna, som brukar utgöra en riktig ”showstopper” när de visar upp sig tillsammans vid vårmönstringen i Wasahamnen i Veteranbåtsförningens regi. Men klubben välkomnar alla med intresse av Tiedemanns konstruktioner, segel, motor och med eller utan egen båt. Klubben har naturligtvis en hemsida med mer information och framförallt väldigt fina sidor med bilder och uppgifter om medlemsbåtarna och andra man har koll på. 🗺

ÄR DU INTRESSERAD av Tiedemanns vackra konstruktioner, segel- eller motorbåt, äger en av dem eller känner till någon båt som behöver tas omhand, så är du välkommen att kontakta Tiedemannklubben.

På hemsidan finns kontaktuppgifter till klubben och där kan du även anmäla intresse av medlemskap: tiedemannklubben.se

Stig Tiedemann med fru och dotter ombord på sin egen Mickie II.

Tiedemanns formspråk följde med tiden, vilket blir tydligt vid direkt jämförelse. Den övre ritningen visar de mjuka linjerna på en 20,2 meters motorkryssare från 1950-talet och den nedre, de stramare linjerna hos 60-talskonstruktionen Mickie III som Tiedemann lät bygga till sig själv.

